

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 700.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 600.—
$\frac{1}{6}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Malá naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

štev. 19.

V Ljubljani, 15. oktobra 1930.

Leto 47.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljkatve.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500 za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 260 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Čilski soliter 15.5% dušika v vrečah po približno 100 kg po Din 3.— za kg.

Kalijeva sol 42% pri odjemu 15 tonskega vagona po Din 168.—, pri odjemu 5—10 tonskem vagonu Din 170.—, franko vsaka postaja v Sloveniji. Na drobno po Din 176 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 90.—. Za 1 ha 200—300 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 172 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 90. Pri odjemu 5000 kg po Din 168 za 100 kg franko vsaka postaja v Sloveniji. Za 1 ha 500 kg.

Razklesana kostna moka. 30% fosf. kisline, $\frac{1}{4}$ % dušika po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg. Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg. Rudninski superfosfat 16% po Din 94.—, vreče po 100 kg Din 96.—, vreče po 50 kg. Pri pol- ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 110.—, 19% po Din 116.—, 20% Din 122.— za 100 kg, pri vagonem odjemu cene po dogovoru. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Ozimna rž, semenska po Din 3.20 za 1 kg.

Semenska grahova po Din 4.50 za 1 kg.

Porzol, sredstvo za uničevanje snetjavosti zavitek 200 gr po Din 20.—, očisti 100 kg semena.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toličče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.90 za kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje plesnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamozreznica Köla H320 za motorni pogon po Din 2770, Slamozreznica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamozreznice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1890, VFS12 po Din 2200 VFSR12 za verigo po Din 2250, VFS14 za verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800, EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100; Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobiljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4550, „Gloria 3“ Din 3600, drobiljač za oves EMO po Din 2000.—

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 400, velike po Din 800.—

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumiljevi seski za napajalnike po Din 30.

Gobčni odpiralci Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 2800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750. Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče danksko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija), za škatljčah po 25 gr po Din 15, 50 gr po Din 25, 100 gr po Din 45, 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700; 130 literski po Din 1900.

Brzoparilnik domači, s pocinjenim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon, sredstvo zoper uši in garje pri živini. Zavitek od $\frac{1}{4}$ kg po 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 60; irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bike poniklani po Din 25, navadni po Din 20; toploter za merjenje vročine po Din 20; znamke za perutnino po Din —.25 za komad.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34 do Din 150.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škjarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škjarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosencihi gnezdi Din 135 do 150, peresa k škjarjam po Din 1.

Drevesne škjarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne ščetil (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škopilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od trvdke „Nechville“, točno-prevozne z dvema cevmi po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2900.

Samodelna nahrbtna škopilnica A. H. 20 trvdke Nechwile z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1300.

Samodelna nahrbtna škopilnica Vega francoski sistem po Din 1250.

Škopilnice, Flickeve nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flicke za visoko drevje po Din 110 za komad.

Škarje za striženje meš od Din 40 do Din 120.

Sadni obirači od Din 15 do Din 140.—

Papirnatil drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter, v zalogi Maribor.

Sotor lepilo po Din 50 za kg v zalogi Maribor.

Papir za lepilive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v svitkih po 50 m, v zalogi Maribor.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.

Sadni mlin „K“ Din 1500.

Sadni mlin Wels Din 3500.

Grozni reblijač po Din 4.500.

Grozni mlin ELA po Din 1.080.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din s embalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Rafijevo ličje, kg po 20.— Din.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.

Zveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Zveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Poljedelsko orodje in stroji.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojnične sesalke E 450 Din 900; F 400 Din 980; F 450 Din 1000.

Gnojnična sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.5 m Din 250.

Robkač za koruzo EMR po Din 1.120.—, mali ročni po Din 110.—

Žitočistilniki Č. po Din 1500 za komad; K. po Din 1600 za komad; Exner 4b 2000 Din.

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600, D10MN po Din 1050, D9SS po Din 1100, D8MN po Din 1000, D7MN po Din 900.— s plužno na vijake Din 1100, D6MNR 750, D5MNR Din 700, dvojni obračalni plug BW5 po Din 1650, dvobrazdni plug ZN9 po Din 1520, obračalni plug NW7 po Din 1150, obračalni plug NW5 po Din 1130.

Osipalnik DHUN po Din 700.

Glave D9SS po Din 410, D8MN po Din 400, D7MN po Din 300; D6MN po Din 270; SUN na dve brazdi 420 Din, za

osipanje 300 Din; HNW7 po Din 470, osipalnik DHUN po Din 480.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.—

Lemeži za D8 po Din 35, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Izruvač za krompir sedemdelni 300 Din.

Plužne, enokolesne po Din 150.

Brane.

Trodela njijska brana IVa, široka 2.50 m, težka 92 kg, Din 1300.

Dvodelna njijska brana I široka 2 m, težka 88 kg Din 1350

Trodela njijska brana Ia, široka 2.25 m, težka 107 m, Din 1450.

Travniške brane z zvezdnimi členki široka 1.80 m, težka 60 kg po Din 900.—

Travniška brana Lipsia L3d, široka 1.65 m, težka 52 kg Din 850.

Travniška brana Lipsia L4d, široka 1.95, težka 60 kg, Din 1000.

Travniška brana Lipsia L5d, široka 2.25 m, težka 70 kg Din 1150.

Kombinirana travn. in njijska brana KW1, dovdelna, široka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950. njijska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodela po Din 1350.

Lahke posevne IVaL po Din 520; IVbL po Din 450.

Brane na krožnike SEIOL Din 3.500.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 750, ročni po Din 180.

Izluščevalec za deteljo EVS Din 1.850, EVSM, Din 1.650.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800; sejalni stroj Sack petvrstni H5 po Din 1650.

Pracnerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Triljerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3100, II/1a po Din 2250 komad, V/2 po Din 4500.

Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; EGF transmisija za vitelj ER po Din 1630., D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000; 4—5 KS prevozni Din 14.000.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIĆ-ZANKL

TOVARNE OLJA, LAKOV IN BARV

družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIĆ.

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. Člani kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3. Urejuje Inž. Rado Lah.

Stev. 19.

V Ljubljani, 15. oktobra 1930.

Leto 47.

VSEBINA: Naročila za Tomasovo žlindro, kalijevo sol, apneni dušik in apno. — Kmet, spoštuj svojega sosed! — Jesensko sajenje sadnega drevja. — Nadaljevanje o letošnjih gnojilnih poskusih. — O kontroli mleka. — Dela jeseni na domačem vrtu. — Kako spoznamo ikre pri prasiču in kaj je napraviti s takim prasičem. — Vprašanja in odgovori. — Zborovanja kmetijskih podružnic. — Zakoni in odredbe. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Dopisi. — Vestnik odseka za rejo perutnine. — Družbene vesti. — Inserati.

Naročila na Tomasovo žlindro, kalijevo sol, apneni dušik in apno.

Prihaja jesenski čas, ki je najprimernejši za izvedbo gnojenja z umetnimi gnojili. V današnjih gospodarskih razmerah mora stremeti vsak kmetovalec in napeti vse sile, da se izboljšajo in povečajo pridelki. Znameniti znanstvenik kmetijstva, prof. dr. Stoklasa, opozarja na to dejstvo, da se mora več in boljše pridelati, kajti vsako zanemarjeno in nazadnjaško obdelovanje zemlje, h kateremu spada tudi pravilna uporaba umetnih gnojil, pomeni propast dotičnega gospodarstva. Cene pridelkom padajo, zato se mora več in boljše pridelati; to velja za poljske pridelke, sadonosnike, vinograde, zlasti pa za živinorejo, to izredno dobičkanosno panogo našega gospodarstva.

Ker je za uspešno živinorejo najvažnejše zadostna in tečna krma, zlasti seno s travnikov, deteljšč in pašnikov, jih moramo pravilno gnojiti; posebno važnost bo treba polagati tudi pridelovanju krme na njivah (pesi, zeleni krmi, raznim deteljam itd.).

Rastlinam pa ne sme manjkati v zemlji nikdar ne dušika, ne fosforove kisline, ne kalija in ne apna. Če manjka v zemlji le eno teh snovi, ne pridejo druge potem do zadostne veljave, pa četudi jih je v izobilju. Najpripravnejši čas za izvršitev gnojenja povsod, t. j. na njivah, travnikih i. t. d., je sedaj v jeseni do zgodnje spomladi in to čimpreje tembolje.

Če govorimo o naprednem gospodarstvu, tedaj moramo nasiti zemljo naših polja z navedenimi gnojili, kajti vsako pospeševanje teh panog je nemogoče, če ne dodajamo zemlji teh gnojil v zadostni meri.

V gospodarstvu sta sicer hlevski gnoj in gnojilnica najvažnejši domači gnojili, vendar jih premalo pridelamo. Gnojiti moramo torej na vsak način s Tomasovo žlindro, kalijevo soljo, z dušikom in apnom ali z njih mešanico Nitrofoskal-Ruše. Najboljše dušičnato gnojilo za jesensko in zimsko uporabo je pa apneni dušik.

Vsa navedena umetna gnojila se dobe pri Kmetijski družbi in so cene vedno objavljene v „Kmetovalcu“. Pri vagonških naročilih so še posebni popusti. Načelnništva podružnic naj se glede tega obracajo pismeno na družbo.

Glede oddaje apnenega prahu se opozarjajo načelnništva, da se razpošilja samo v desetonskih vagonških količinah, in sicer prosto nasuto v vagonce. Cena je za 10.000 kg 1300 Din franko postaja Zagorje ali Trbovlje. Načelnništva podružnic se pozivljajo, da poskrbe za pravočasno naročitev teh umetnih gnojil. Apno se lahko naroča že sedaj tudi za poznejšo dobavo, t. j. za zimsko gnojenje, ker morajo dobavitelji biti o naročilih pravočasno obveščeni.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Kmet, spoštuj svojega sosed!

(Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.)

„Dober sosed je najboljši sorodnik.“

„Ni ga hujšega ujeda od zlobnega sosed.“

Skoraj štiri desetletja že bivam kot samostojen zemljiški posestnik med tovariši kmeti. Doživel sem v tej dobi mnogo slabih in dobrih slučajev s sosedi.

Izjavil sem že mnogokrat in opetovano naglašam, da je prav prijetno bivati med poštenimi in pri-

jaznimi sosedi v lepem sporazumu. Oprt na izkušnje, trdim, da je dober sosed več vreden nego najboljši sorodnik. V slučaju nesreče, ki nas zadene pri živini, nam je naš sosed najbližje; k njemu se zatečemo po pomoč in on nam jo da, če je le mogoče. Uprav ganljivo opisuje v VI. šte. letošnje „Mladike“ pod naslovom „Sosedje“ Matija Malešič, kako so dobri sosedi priskočili na pomoč Štefaniču, ko mu je napelo kravo, da je padla. Zaklali so jo in pokupili meso, preden je nesrečni gospodar prinesel dovoljenje od sreskega pöglavarja. Tako so ga z združenimi

močmi obvarovali še večje nesreče. — Ako potrebujemo v sili kako posojilo, eno ali drugo orodje, ki ga ima sosed, ali sploh katerokoli reč, on nam pomaga hitreje nego naš sorodnik, ki ni pri rokah in ki dotične reči sploh nima. Prav posebno pa ti pomagajo sosede, ako izbruhne pri tebi požar; oni so tisti, ki se žrtvujejo, da ti rešijo, kar največ tvojega imetja. Sosed ti je torej najbližji, on ti nudi prvo izdatno pomoč; zato ljubi in spoštuj svoje dobre sosede!

Veseli me vselej, kadar slišim, da sosed o sosedu govori spoštljivo in samo dobro ter ga po potrebi zagovarja; boli me pa vselej, kadar slišim, da kdo svojega soseda ogovarja, govori o njem zaničljivo, ga smeši in spravlja ob dobro ime, naj je za to vzrok ali golo obrekovanje. — Medsebojno spoštovanje in prijaznost more roditi samo nekaj dobrega, obratno pa ustvarja mržnja ali sovraštvo same zle posledice. V dokaz za prvo trditev navedem nekaj zgledov. Sosed, ki je naprednjak v kmetijstvu, izve n. pr. za kako dobro novo iznajdbo. Ker noče biti samopridnež, razodene to sosedu; oba pogovorita novotarijo, se medsebojno posvetujeta, si pomagata pri delu in skušata vso stvar obrniti v dobro pri lastnem gospodarstvu. Ni dvoma, da bo delo uspelo! — Mogoče imaš kako nujno delo na lastnem posestvu; zopet naprosiš dobrega soseda, ki ti drage volje pomaga to delo pravočasno izvršiti, kar je tvojemu gospodarstvu samo v korist. — Slučajno ti tudi lahko oboli ali se poškoduje katero vprežno živinče, ali da ne moreš vpreči kobile ali krave vsled brejosti; sosed ti rad posodi živinče in rešen si zadrege. Na tako in enako pomoč si naravnost navezan pri svojem sosedu, zato pa je tvoja dolžnost, da ga spoštuješ! Obratno si tudi ti dolžan njemu dati svojo pomoč, kadar te prosí, ako ti je le mogoče.

Do tukaj sem opisal potrebno dobro razmerje med sosedi. Vse drugačna pa je slika, kjer žive sosede med seboj v razprtiji in sovraštvu. Najžalostneje je pa v onih primerih, kjer soseda iščeta prilike, da drug drugemu škodujeta.

Soseda, ki živita med seboj v sovraštvu, si drug drugemu, kjer se da, kljubujeta, se na potu izogibljeta in ne pogledata, se obrekujeta in naposled zabredeta v tožbe, tako da sta ob koncu navadno oba nesrečna. Ni izključeno v takih primerih, da sosed sosedu nehoté naredi kako škodo, najsibo na polju ali v gozdu ali kje drugje. Zdrava pamet, medsebojno potrpljenje, mora v takem primeru voditi oba, da se zopet poravnata po pregovoru: Danes meni, jutri tebi. Tako ne bo prišlo nikoli do tožbe. Ogiblje naj se eden in drugi onih zlohotnih oseb, ki hujskajo. Malone v vsaki vasi se nahaja tudi takozvana vaška klepetulja, ki ubija čas s tem, da hodi od hiše do hiše, mudi ljudi pri delu, obira, obrekuje soseda proti sosedu in neti na ta način strupeno sovraštvo.

Na žalost pa sosede, ki se tožarijo, kaj radi poslušajo take klepetulje. Čim izvedo kaj spotakljivega, tedaj pa hajd k odvetniku, da bo nasprotnik občutil hujši udarec! Ravno tako čaka zloben sosed željno prilike, da bi ugotovil kako malenkostno škodo, storjeno recimo po kokoših svojega nasprotnika. Še nalašč poseje ob meji — kuram „pod nos“ — take pridelke, ki privabljajo perutnino. Enako je pri „spasševanju“; po nepazljivosti je sosedov pastir spasel

malo koruze, detelje, trave ali kaj drugega. Nemudoma so tukaj cenitelji škode, druga pot pa vodi k — odvetniku. Ta — ker je šolan in pameten — za služi navadno mnogo več nego bi znašala ob medsebojni poravnavi pogojena odškodnina. Tožečega soseda goni slepa strast; šele, ko je pravda končana, se iztrezni. Ogromni stroški, ki jih je naprtil tožencu, mu zdaj vzbudijo vest in kes; sedaj spozna, da je tudi njegova moralna škoda, ako je pogreznil svojega soseda v veliko plačilo. Navadno se med takima sosedoma sovraštvo poslej še poglobi; oni, ki je pravdo izgubil, išče dan za dnevom prilike, da se na kakršenkoli način maščuje. Naposled se mu to posreči: nekje ujame svojega prejšnjega tožitelja in nato začne teči nova, še ljutejša tožba. Tako se nasprotnika tožarita često tako dolgo, da enega od njiju pograbi smrt, ali pa da zatožita večidel svojega imetja. Znanih mi je več takih slučajev.

Smešno je pri tem naslednje: Ako katerega obeh sosedov zadene kaka nesreča v gospodarstvu, tedaj jadikuje in toži, da bi se ga usmilil kamen. Kadar pa plačuje tožbene stroške, je lepo tiho in kaže obraz, kakor da prinaša lepo vsoto za mile darove. Vse druge nesreče so krive, da propada kmetški stan, v posojilu pa, ki ga mora najeti stranka večkrat za poravnavo tožbenih stroškov, ni prav nobene krivde za propadanje gospodarstva. To je občuten udarec za gospodarstvo, kateremu se kaj rado pridružijo še druge nepričakovane nezgode. Nesrečnež često ne zmore potem niti za obresti onega posojila, kamo-li da bi odplačal glavnico! Dolg raste od leta do leta, in ni nobeno čudo, da pride vsled tega mnogo posestev na boben.

Znani so mi reveži, ki so samo vsled vednega tožarjenja s sosedi prišli ob vse in so na stare dni bili primorani beračiti po občini vsakdanji kruh. Pri vsem tem pa so še zmeraj trdili, da se jim je v življenju vedno godila krivica na vseh koncih in krajih.

Vsak naj skrbi, da bo s sosedi v dobrih prijateljskih odnosjih. Ljubimo, spoštujmo se in pomagajmo si drug drugemu! Ne otežujmo in ne zagrenjujmo si življenja po nespameti in trdovratnosti! Tako bomo srečni sami v lastni in sosedovi hiši. Končam in trdim: Kakršen sem jaz do svojega soseda, takšen je sosed do mene!

Jesensko sajenje sadnega drevja.

V nadaljevanje članka, objavljenega v 17. številki tega lista, moramo omeniti tudi kol. Pri nas se dela še vedno napaka pri saditvi, da se jemlje za oporo dreves prešibko kolje. Mnogo mladih sadnih dreves se vsled tega pozneje posuši, ker nimajo v prvih letih rasti zadostne opore. Majhen veter že zadržuje, da se drevje omaje in da se v zemlji potrgajo korenine-prehranjevalke, ki so se v gotovem času razvile. Tako drevo trpi običajno vsled suše in se tudi posuši. Pravilno je torej, da je kol dovolj dolg, t. j., da sega do krone, da je raven, 3—4krat debelejši od drevesca in olupljen. Kol se zabije v zemljo pred saditvijo na določeno mesto in je dobro, da se ga poprej spodaj ožge; kot tak vzdrži potem več let.

Pred saditvijo se drevo obreže na koreninah in v deblu. Vse daljše korenine skrajšamo približno na 30 cm dolžine, ostale pa obrežemo le malenkostno, tako da pridejo sveže obrezane z majhnimi rezi v zemljo. Odstraniti je pa treba vse suhe ali drugače pokvarjene korenine. Potem se obreže, sorazmerno koreninam tudi krona. Pri obrezovanju naj se pazi na sledeče:

1. Pri sortah s **pokončno rastjo** (bobovec, mošt-no sadje, itd.) se režejo veje na **eno oko**, ki je **vun obrnjeno**, sorte z **visečimi vejami** (belfleur, kardinal, itd.) se režejo na oko, ki je **navzgor obrnjeno**.

2. Določi se le 4 do 5 lepo na vse strani razvrščenih vej, ki jih režemo na **4 do 6 dobro razvitih očes**, odnosno na 25—35 cm dolžine.

3. Posebno važnost moramo posvečati **vrhu**, ki ga prikrajšamo tako, da je za **15 do 20 cm daljši**, nego stranske mladike; ostale veje se režejo v obliki stožca. Navpične, močne in višje stoječe veje na **4 do 5 očes**, šibkejšje in spodaj stoječe na **5 do 6 ali** pa sploh nič.

4. Oblika krone naj bo v mladosti taka, da ima vsaka veja svoj prostor. Vse prepokončno stoječe veje vpognemo s primerno zagozdo, viseče pa privzdignemo in privežemo k deblu (s tem se okrepijo). Paziti moramo dalje, da je vrh vedno pokončno stoječ. Če ga ni, ga moramo vzgojiti iz sosednje najvišje stoječe stranske veje. Rogovil ne trpimo niti v vrhu, niti na posameznih vejah.

Saditev samo izvršita najbolje dve osebi: prva, ki drevesce pravilno drži, druga pa, ki ga zasipava. **Glavno je, da drevo pregloboko ne posadimo.** Na-pačne saditve se ubranimo, če položimo čez jamo kol. Jamo zasujemo z zemljo, in sicer tako, da pride vrhnja boljša zemlja spodaj, slabjša pa na vrh. Tik kola, kjer bo stalo drevo, se pusti majhna jama. Prvi sadilec drži potem drevo tako visoko, da **pride ko-renski vrat ali korenjača** (najvztrajnejši in zabuhli del drevesa nad koreninami) **10 do 15 cm višje nad počez ležečim kolom**. Na to se razprostrejo enako-merno korenine in jih drugi sadilec rahlo zasuje in zagrebe s fino vrhnjo prstjo. Dobro je tudi, da se drevo preje namoči v zmesi kravjaka, vode in zemlje. Na vrh korenin raztrosimo vsaj **6 do 9 kg hlev-skega gnoja**, in ostalo zemljo potem lepo zasujemo okoli drevesa v obliki skled; drevesce potem na-rahlo privežemo h kolu.

Par tednov po saditvi, ko se je drevo vstalo in zemlja sesedla, ga privežemo trdno h kolu tik pod krono z močno vezjo iz platna, vrečevine ali s čem drugim. Vez je izvršiti v obliki ležeče „8“ okoli debla in kola. Dobro je tudi, če se drevesce pobeli. Ne toliko zaradi zajca, ampak zaradi zimske pozebe. Proti zajcu ščitimo mlada drevesa tako, da navežemo v jeseni na deblo trnje ali pa da napravimo iz količkov, ki so kot palec debeli in vsaj 1.50 m dolgi, ograjo, ki jo na treh mestih zgoraj, spodaj in v sredi-ni z žico povežemo, da se lahko ovije okoli drevesa in naveže na kol. Staro sredstvo, ki nam služi v te namene, je tudi škopa, ki jo navežemo na drevje. Kako vzgajamo mlada drevesa, pa ob drugi priliki.

Fr. Kafol.

Nadaljevanje o letošnjih gnojilnih poskusih.

Pričujoča slika 36. nam kaže gnojilni poskus na pesi, ki ga je izvedel član Kmetijske družbe, g. Železnikar Matevž iz Suhadol pri Kamniku. Slične poskuse so izvedli še tudi drugi člani na pesi in krompirju, ki jih bomo pa pozneje objavili. Tudi za ta poskus se je odmerilo tri parcele po 500 m² velike. Gnojenje se je izvršilo na podlagi polnega gnojenja vseh treh glavnih rastlinskih hranilnih snovi, t. j. dušika, fosforne kisline in kalija. Poskusnik je vzel na 1 ha sledečo množino umetnih gnojil:

200 kg apnenega dušika ali čilskega solitra, 300 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli. Gnojila so se trosila spomladi kake tri tedne pred saditvijo ter so se podorala (superfosfat posebej). Uspeh je bil na 1 ha vzeto: **I. pridelek polnognojenje z apne-**

Slika 36. Gnojilni poskus na pesi, ki ga je izvedel g. Matevž Železnikar iz Suhadol pri Kamniku.

nim dušikom 562 q, II. negnojeno 394 q in III. polnognojenje s čilskim solitrom 540 q. Da se tako gnojenje izplača, lahko vsakdo preračuni; ne glede na to, da je učinek nekaterih umetnih gnojil opaziti še v drugem odnosno v tretjem letu po gnojenju.

O kontroli mleka.

Napisal prof. dr. Ferdo Kern, direktor Drž. veterinar. bakteriološkega zavoda v Ljubljani.

(Dalje in konec.)

Na kakšen način bi lahko prišli do proizvodnje zdravega in dobrega mleka, in to brez zakonskih in drugih strogih predpisov, sem pokazal, ko sem leta 1905. predložil na VIII. medn. veterinar. kongresu motivirani predlog o tem (vidi poročilo VIII. mednarodnega veterinarskega kongresa, III. zv., str. 67.).

V tem svojem predlogu sem predložil kongresu, naj v principu sklene, da se v svrhu pridobivanja kali tuberkuloze prostega kravjega mleka, določi:

1. Razlikuje naj se mleko od krav, ki ne reagirajo na tuberkulin in so nastanjene v hlevih med živalmi, prostih od tuberkuloze, od onega mleka, ka-

tero izhaja od krav, ki niso bile podvržene poizkusu s tuberkulinom, odnosno s posestva, kjer se taki poizkusi niso vršili.

2. Mleko, ki je po vseh znakih brez kali sušice, naj se označi na posodi z znaki in napisi, katere pa se lahko uporablja samo z oblastnim dovoljenjem.

3. Dovoljenje za uporabo navedenih znakov naj oblasti podeli samo onim proizvajalcem mleka, ki dokažejo, da je sušica med njihovimi kravami iztrebljena s pomočjo tuberkulina in se obvežejo, da bodo te živali še nadalje ohranili zdrave, s pomočjo tuberkulina in pod oblastno kontrolo.

4. Popis onih proizvajalcev mleka, ki drže svojo govejo živino pod kontrolo oblasti — prosto od sušice — (vidi tč. 3.), naj bi bil vsakemu na vpogled, v prvi vrsti pa odjemalcem mleka.

Ta moj predlog se takrat ni upošteval. V zadnjem času pa se v Nemčiji po tem principu proizvaja zelo veliko zdravega mleka pod imenom „Marken-milch“ („zaznamovano mleko“), kar pomeni: „Mleko z znamko, etiketo ali marko“, in to točno po načinu, kot sem ga jaz predložil pred 25. leti. Znak, ki se uporablja za označevanje posod za tako mleko v nekaterih krajih Nemčije, je zavarovan po nemškem patentnem uradu.

Razen „zaznamovanega mleka“ se proizvaja v Nemčiji tudi „zaznamovano maslo“.

V provinciji Hannover n. pr. je bilo v začetku l. 1929. pripuščeno h kontrolirani proizvodnji takega mleka 42 mlekarskih zadrug, ki so proizvajale letno okrog 118 milijonov kg polnega mleka in okrog 40.000 metrskih stotov surovega zaznamovanega masla.

V imenovanem svojem predlogu sem imel v glavnem pred očmi obrambo proti tuberkulozi, ker takrat se še ni znalo za vse škodljive kali, ki jih mleko včasih vsebuje. Vendar pa je načelo tudi sedaj ostalo isto, ki sem ga jaz svojčas predložil.

Potrebno je torej, da tudi mi organiziramo proizvodnjo zdravega mleka po tem načelu.

Tu ne gre za prepoved prometa nekontroliranega mleka, ki ni proizvedeno pod oblastno kontrolo, temveč za to, da se da prednost in odlikuje in povzdigne ono mleko, ki je dobljeno od zdravih krav po predpisih in pod kontrolo oblasti.

Da bi lastnike molznih krav pridobili, da se prostovoljno podvržejo kontroli in se držijo določenih predpisov pri proizvodnji mleka, bi bilo potrebno, poučiti jih o namenu tega postopanja, o moralni dolžnosti, zaščiti zdravja bližnjega, ter jim nuditi višje cene za njih proizvod.

Najbolje bi bilo, da se ustanove posebne zadruga za proizvodnjo „zdravstvenega mleka“. Člani teh zadrug naj bi se prostovoljno obvezali, da se bodo strogo in natančno držali vseh predpisov zadruga in se podvrgli kontroli zadruga in oblastnih organov. Zadruga naj bi bile pod strogo državno kontrolo. Pravila teh zadrug naj predpiše ministrstvo za kmetijstvo.

Nihče ne bi bil prisiljen pristopiti k taki zadruzi, in vsak nezadruigar bi mogel še nadalje proizvajati svoje mleko ter ga dajati v promet. Načelno pa bi bila potrebna prepoved prodajanja mleka, v katerem se nahajajo nevarne bolezenske kali.

Prostor, kjer bi se zdravstveno mleko prodajalo, naj bi se označil z velikim napisom, ki bi isto-

časno služil za propagando. Tukaj bi se ne smelo niti prodajati, niti hraniti nekontroliranega mleka.

Zdravstvena proizvodnja mleka pod oblastno kontrolo, je združena z večjimi stroški. Da bi pa ti stroški mleka z varstveno znamko preveč ne podražili, je želeli, da država, ki to proizvodnjo kontrolira, te zadruga podpira. Stroške, ki bi jih s tem imela država, naj bi se knjižilo na račun narodnega zdravja. V to svrhu se porabijo še veliko večje vsote, katere niso vedno tako plodonosne, kot bi bili ti stroški.

Pri organizaciji zdravstvene proizvodnje in kontrole mleka, je treba upoštevati, da je kravje mleko produkt mlečne žleze krave, a v širšem zmislu, vsega kravjega organizma. Dobrine in neškodljivost mleka so odvisne v prvi vrsti od lastnosti in zdravja molznih krav. Kontrola proizvodnje mleka se mora vsled tega prijeti s kontrolo organizma molznih krav, in sicer po strokovnjaku, kateri pozna anatomijo in fiziologijo kravjega organizma, in vé presoditi zdravje krav; to izvršiti je poklican edino veterinarski strokovnjak. Njegova funkcija pri kontroli mleka je najmerodajnejša in najvažnejša. On mora nadzirati tudi higijeno v hlevu, nego in krmljenje krav, snago posode in ravnanje z mlekom.

Veterinarski strokovnjak se mora pri kontroli naslanjati na pomoč veterinarskega bakteriološkega zavoda, kateri mu pomaga z mikroskopsko, bakteriološko, serološko in biološko preiskavo mleka, in v primeru potrebe, eventualno tudi s preiskavo kužnega (patološkega) materiala.

Zdravnik naj bi pa nadziral zdravje osebja, ki ima opravka z mlekom in neguje ter hrani molzne krave. Glavna njegova naloga bi bila ugotoviti, če ni med temi ljudmi jetičnih oseb in nosilcev kali drugih nevarnih bolezni.

Kemik naj bi nadziral mleko v pogledu pristnosti.

Mleko, katero bi se proizvajalo pod tako kontrolo, bi se vedno bolj in bolj cenilo, posebno bi se to mleko zahtevalo kot otroško hrano po otroških bolnicah, po internatih, po porodnišnicah itd. Tudi vsaka mati z dojenčkom bi se zanj zanimala in ga kupovala, četudi bi bilo nekoliko dražje od mleka, katerega izvor in kakovost nista znana. Istočasno bi se s tem dvignila tudi cena temu mleku, posebno s priporočilom zdravnikov „Lige za zatiranje tuberkuloze“ in dr. Nasprotno pa bi cena nekontroliranemu mleku padala, in proizvajalci mleka bi bili vedno bolj prisiljeni, da pristopijo h kontrolirani proizvodnji.

Po navedenem principu pridobljeno zdravstveno mleko bi postalo, četudi ne takoj, pač pa s časom rentabilna proizvodnja, dvignila bi porabo mleka, koristila zdravstvenim prilikam ljudi, posebno otrok, in pospeševala zatiranje ljudske in goveje tuberkuloze.

Dela jeseni na domačem vrtu.

Ko pospravimo na zelenjadem vrtu zelenjad in druge vrtno rastline, si marsikdo ne ve pomagati, kam bi dal pridelano zelenjavo. Mnogokrat se ravna zares potratno s tem obilnim pridelkom. Ko pa nastopi zima, nimamo v kuhinjstvu razen peteršiljčka, nobene druge zelenjave na razpolago. Prav prijetna

pa je zavest, ako imamo zelenjavo spravljeno za zimo.

Ni težko hraniti zelenjad za zimo. Vsak prostor, da je le dovolj zračen, suh, ne pretopen, ga lahko uporabimo v ta namen. V pesek ali pa tudi v rahlo prst lahko zakopljemo pesa, korenje, zimske kolerabe, redkve itd. Endivijo, zelje, ohrovt, rožnati kapus, karfijole i. t. d., ki še niso dorasle, sadimo s kepo vred previdno v zemljo eno poleg druge. Tako prezimno klet moramo potem redno zračiti, zelenjavo pa večkrat pregledati ter odstraniti vse, kar je nagnitega ali ovenelega.

Kdor nima posebne kleti, ta naj izkoplje na senčnatem nekoliko višje ležečem in lahko dostopnem prostoru, kamor se voda ne zateka, primerno globoko jamo in jo obda s 40 do 50 cm širokimi in 4 do 5 cm debelimi deskami, ki jih pričvrsti s koli v zemljo v obliki tople grede. Okoli desk naj nameče nekoliko prsti, da jih bolje pritrdi v zemljo. V grede se potem vlaga zelenjad za zimo. To delo začnemo obvladati proti koncu oktobra, ali pa tudi pozneje, kar je zavisno od vremena. Bolje je nekoliko kesneje kakor prezgodaj, posebno za endivijo, ki moramo na vsak način paziti, da jo vlagamo ob suhem vremenu. Pred mrazom in snegom obvarujemo te prezimnice za zelenjad z deskami ali pa s koruznico, ob lepem vremenu so pa odprte.

Važno delo, ki ga moramo sedaj obaviti, je pa **zimsko globoko obdelovanje zemlje**. Čim smo pospravili zelenjad z vrta, **prestihamo** zemljo na globoko in obenem tudi pognojimo. Tako obdelana zemlja postane godna in pripravna za pomladansko sajenje. Zimski mraz, veter, vlaga itd., vplivajo izredno močno na razkrajanje zemeljskih delcev in tudi na gnoj in na razvoj zemeljskih bakterijev.

Kdor nima dovolj hlevskega gnoja ali godnega komposta, s katerim bi se moralo pognojiti oddelke, kjer se bo pridelovalo **zeljnate rastline**, mora uporabljati tudi **umetna gnojila**. Na vsak način se moramo držati pravila, da moramo dodati zemlji **dušika, kalija, fosforne kisline in apna**. Najboljše gnojilo, ki ga uporabljamo sedaj v jeseni ob tej priliki je **Nitrofoskal-Ruše**, ki vsebuje vse gori navedene hranilne snovi, in sicer **5.1% dušika, 8% kalija, 8.6% fosforne kisline in 33% apna**. Vzeti ga je za **zeljnate rastline na 1 m² najmanj 8 dkg**, ki se mora še sedaj v jeseni podkopati.

Fr. Kafol.

Kako spoznamo ikre pri prasiču in kaj je napraviti s takim prasičem.

Dr. Kunc.

Ker se letos pojavljajo ikre po naših krajih, posebno pri prasičih, kupljenih od trgovcev, ki so jih pripeljali iz Karlovca, je potrebno, da se kmetovalci pouče in da vedo, kaj jim je napraviti z mesom takih prasičev, če so jih zaklali za domačo uporabo.

Ako narežemo pri ikrastem prasiču meso, ki se nahaja na zunanji strani spodnje čeljusti, najdemo tu kakor grah velike vodene mehurčke, ki imajo v sredi belo, kakor proso veliko zrno. To je ikra, in kot proso veliko zrno v njej ni nič drugega, kakor v

klopčič zviti vrat in glava trakuje. Ravno take mehurčke najdemo tudi v okolici grla, na notranji trebušni steni, v srcu in raztresene tudi po drugem mesu. Nahajajo se tudi na jeziku. Videli so jih celo na očesu prasiča. Na živem prasiču preiskujemo navadno jezik, kjer čutimo ikre pod prsti. Dostikrat se pa nahajajo ob strani jezika, tako plitko pod jezično kožico, da jih lahko vidimo. V krajih, kjer so ikre pogoste, radi preženejo ikre na jeziku s tem, da jih s špičastim nožem ali pa z iglo prebodejo in stisnejo zrno vun. Ta luknjica se v par dneh zaraste in na jeziku ni več iker. Nahajajo pa se še vedno v ostalem telesu. Vsled tega torej ni potrebno, da mora vsak ikrasti prasič imeti ikre tudi na jeziku. Videl sem že mnogo prasičev, ki niso imeli na jeziku nobene ikre, v mesu jih je bilo pa vse polno. Ako so pa ikre že stare, izgine iz mehurčka voda in ostanejo samo še tista „prosena“ zrna, ki pa sčasoma opeščene. S tem pa ni rečeno, da niso nevarne, ker se poleg takih iker navadno nahajajo raztresene tudi take, ki še niso opeščenele in so še žive. Vsled tega je seveda tudi tako meso nevarno. Kaj pa je napraviti s takim mesom? — Ako ima prasič le malo iker, potem moramo vse slanino (špeh) razpustiti (scvreti). Meso, glavo in noge pa moramo v majhnih, samo do pol kilogram težkih kosih dobro nasoliti in pustiti štiri tedne v soli. Šele nato ga lahko posušimo. Potem tudi ikre niso več tako nevarne. Za vsak slučaj se pa niiti potem ne priporoča, da bi tako posušeno meso uživali surovo, temveč ga moramo vedno dobro skuhati, in sicer tako, da je tudi v sredini dobro prekuhan. Lahko pa tudi takoj sveže meso kuhamo, toda tako dolgo, da je tudi v sredini sivo. Šele potem smo gotovi, da so vse ikre zamorjene. Najslabše pa je, ako delamo iz mesa od ikrastega prasiča klobase, ki jih tudi surove radi jemo. Tu se najprej dobi od iker trakuje. Ako se nahaja v mesu veliko iker, je pa najbolje, da tako meso uničimo. Slanino od takega prasiča moramo seveda scvreti. Srce, glavo in noge pa ravnatoko uničiti kakor meso. Lahko se meso polije s petrolejem ali z lizolom in odda konjaču.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 49. V našem kraju je lovski najemnik, ki strelja tudi mačke in pse, ki se nahajajo blizu hiš na polju ali v vinogradu, ne da bi lastnika teh živali prej na to opozoril. Je-li lovski najemnik upravičen streljati mačke in pse blizu hiš? (A. S. v V.)

Odgovor: Lovski najemnik in lovski paznik imata pravico streljati samo tiste pse in podivjane mačke, ki jih zalotita v svojem lovišču, da samostojno lovita oziroma da zasledujeta zajce, mladiče in ptice. Pse, ki se nahajajo blizu hiš, ali pa tudi na polju z domačimi ljudmi, ne da bi lovili, ne sme nihče streljati. Ravno tako ne sme lovski upravičenec pokončevati domačih mačk, ki v bližini hiš in na polju lože miši. Popolnoma zanemarjene domače mačke, ki pohajajo po gozdih, in podivjane mačke, ki delajo na pticah veliko škodo, je smatrati za divje mačke, ki se jih sme streljati.

Vprašanje 50. Kupil sem vinograd, katerega zemlja vsebuje glasom analize nad 50% apna. Ker je vinograd slab, ga nameravam v jeseni prekopati in temeljito pognojiti z umetnimi gnojili. Kako pravilno gnojim vinogradu? (J. K. v S.)

Odgovor: Popolnoma pravilno je, če pognojite vinograd sedaj v jeseni, ko ga prekopljete. Popolno gnojenje trtam dosežemo le, če uporabljamo vsa tri gnojila, t. j. dušičnata, kalijeva in fosfornata gnojila ter sta posebno prvi dve najvažnejši. Umetna gnojila je čim finejše raztrositi vsaj **pedenji proč od trtnih vrst in jih podkopati**. Kar se tiče količine umetnih gnojil, se mora gnojiti trtam individualno, to se pravi, slabim in šibkim trtam bolj, močnejše rastočim pa manj. Tudi za Vašo zemljo priporočamo, da uporabljate mešano gnojilo „Nitrofoskal-Ruše“, ki se je izkazalo v zadnjih letih kot najboljše vinogradniško gnojilo in ki vsebuje vsa gnojila v zadostni količini, kakor jih trta potrebuje. Na vsako trto računajte 5 do 6 dkg ali 1½ do 2 žlici tega gnojila. Na 1 oral bi prišlo potem takem 600 do 700 kg nitrofoskala. **Fr. K.**

Vprašanje 51. Imam precej lepe živine, ki se prav dobro razvija. Opazil pa sem, da so postale nekatere junice ušive. Posebno med rogovjem in po vratu je vsepolno uši. Rad bi se iznebil teh zajedalcev in prosim pojasnila, **kako preženem najceneje in najhitreje uši pri živini?** (I. V. v D.)

Odgovor: Da so dobila teleta uši, je krivo to, ker jih premalo snažite. Priporočamo Vam, da teleta s četko in česalom dobro čistite in tudi dobro prehranujete, to se pravi, da dajete mladi živini primerno količino močnih krmil. Najnavadnejše in najuspešnejše sredstvo proti ušem pri živini je tobakov izvleček, ki ga dobite pri družbi. Na 1 l vode je vzeti 5 do 4 žlice tega izvlečka. S to tekočino izperamo ušiva mesta, zlasti med rogovjem, po vratu in križu. Paziti pa moramo, da ne zaide tekočina živini v oči ali nosnice in da ni ranjena, ker je tobak strupen in bi znalo nastati vnetje kože. Z izpiranjem uničimo sicer uši, gnid pa ne, zato je to delo ponavljati čez par dni, in sicer tako dolgo, dokler uši ne izginejo. Prav dobro je tudi, da pred mazanjem s tobakovo vodo teleta umijemo s toplo milnico in šele potem namažemo s tobakovo raztopino. Drugi dan, potem moramo živali čisto izmisti s toplo milnico, da tako odstranimo škodljivi tobaki izvleček. Dobro je tudi živinče spuščati na prosto ter jasli osnažiti, hlev pobeliti in gnoj izkidati. **Fr. K.**

Zborovanja kmet. podružnic.

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, v nedeljo, 2. novembra 1930. po rani službi božji v šoli (predava strok. tajnik Kafol). **Ponikva ob J. Ž.**, v nedeljo, 9. novembra 1930. ob devetih v stari šoli (predava strok. tajnik Kafol). **Dolenja vas pri Ribnici**, v nedeljo, 16. novembra t. l. po prvi sv. maši v šoli (predava strok. tajnik Kafol). **Sv. Bolfenk pri Središču**, na dan Vseh svetnikov, 1. novembra 1930. ob polu osmih jutraj v Kmetiski hranilnici in posojilnici pri Sv. Bolfenku.

Zakoni in odredbe.

Preskrba armade z živežem.

V vojnem ministrstvu se je sklenilo, da se ne bo več kupovala hrana za vojaštvo naravnost od poljedelcev, ampak pri žitnih zadrugah in trgovcih. Nakup pri kmetovalcih se je izkazal kot zelo težko izvedljiv, v mnogih primerih celo nemogoč.

Dovoljeno sladkanje moštov.

Z ozirom na to, da letošnji mošti ne bodo dosegli zaradi trajnega deževnega in hladnega vremena normalne sladkosti, je kr. banska uprava v Ljubljani dovolila slajenje takih moštov z rafiniranim sladkorjem do normalne sladkosti, in sicer za sreze: Brežice, Novo mesto, Celje, Konjice, Šmarje pri Jelšah, Murska Sobota do 17%; Maribor levi breg, Dolnja Lendava in Ptuj do 18%; za Maribor desni breg in pa Ljutomer do 19%. To dovoljenje se mora tako razumeti, da oslajeni mošti

ne smejo vsebovati večje stopinje sladkorja, kakor je prej navedeno. Strogo je tudi prepovedano sladkanje moštov od šmarnice in tudi drugih ameriških samorodnic (izabela, clinton, otelo) itd., kakor tudi moštov domačega grozdja, pomešanih z moštom teh samorodnic.

Gospodarske stvari.

Zborovanje vinarskih zadrug. Dne 30. septembra t. l. se je vršil sestanek vinarskih zadrug naše banovine v Mariboru. Zborovanja so se udeležile vse zadruge. Zastopana je bila tudi Zadružna zveza po g. ravnatelju Fr. Gabrovšku in g. dekanu Sagaju, Kmetijska družba po strok. tajniku Kafolu, vinarsko društvo po g. Petovarju, referiral pa je g. Besednjak, ravnatelj Gospodarske zveze v Ljubljani. Razgovarjalo se je o sodelovanju vinarskih zadrug s prvil. izvozno d. d. v Beogradu, kjer je bila pred kratkim osnovana posebna vinarska sekcija. Po daljši debati se je sprejela sledeča resolucija: 1. Vinska kriza, ki je dosegla svoj višek, se bo morala likvidirati predvsem po vinarskih zadrugah. 2. Prvil. izvezna d. d. v Beogradu naj organizira s pomočjo vinarskih zadrug prodajo vina iz dravske banovine v inozemstvo. 3. Pooblašča se izvezna zadruga v Mariboru, da izvrši predpriprave za organizacijo vseh vinarskih zadrug v Sloveniji in da se pogaja s prvil. izvozno d. d. v Beogradu za organizacijo izvoza slovenskih vin, ki jih bodo dobavljala vinarska zadruga. Ta zadruga je iz lastne iniciative že začela s prodajo vin v inozemstvo; v času od aprila do sedaj je prodala okoli 700 hl in razpolaga s svojo lastno kletjo v lastni hiši v Judendorfu pri Gradcu. 4. V krajih, kjer so dani pogoji, naj se ustanove vinarske zadruge. 5. Vinarske zadruge naj povsod organizirajo nakup grozdja, ki ga naj sortirajo in strokovno predelajo v vino. 6. Čimprej naj se prične z izvajanjem vinarskega zakona.

Izredno nizka cena bakra. Mednarodni kartel bakra je znižal ceno elektroličnega bakra od 11.5 na 10.8 centov za blago, postavljeno v vsako evropsko luko. — Priponniti je, da je bila cena bakra pred osmimi meseci še okrog 21 centov, torej dvakrat tako visoka kakor je sedaj. — Od cene bakra je odvisna cena modri galici, zato je upanje, da bo prihodnje leto galica cenejša, kar bo prav prišlo posebno našim vinogradnikom.

Razvoj našega izvoza v Španijo. V zadnjih mesecih se je naš izvoz v Španijo zelo razvil, ker nudijo španske carinske oblasti našemu izvoženemu blagu precejšnje ugodnosti. Največ se izvozi prediva, opija, fižola, dalje volov, svinj in vseh vrst slanine. Španija je postala tudi največji naš odjemalec za Švico za izvoz jajc; zelo veliko je tudi povpraševanje po naših slivah.

Med kot hranilo malih otrok. Izjava dr. Silvija Magni v Pistoji: Na pobudo g. dr. Val. Dukeskega, ki mi je opisal blagodejni učinek medu pri odreji svojega otroka, uporabljam v našem zavodu za odgojo dojenčka že dolgo časa kot sladilo pri prehrani istih namesto sladkorja med. Priznati moram, da so bili uspehi pri uporabi maslo-mlečnih preparatov Czerny in Kleinschied za prehrano dojenčkov vobče zadovoljivi, vendar so se pokazali prej ali slej pri dojenčkih znaki, ki so kazali na to, da je prehrana nepopolna. Ravno iz tega razloga sem nadomestil na pobudo zgoraj imenovanega g. zdravnika pri umetni prehrani dojenčkov sladkor z medom. Priznati moram, da se je poizkus izborni obnesel in da so uspehi resnično dobri. Otroci jemljejo radi tako umetno hrano, pridobivajo na živahnosti in postanejo mirni. Iztrebki so popolnoma enaki iztrebkom onih otrok, ki se hranijo z maternim mlekom, in razvoj je popolnoma enak razvoju dojenčka, ki ima na razpolago zadostno množino materne mleka. — Kaj vsebuje med, da je zmožen, pridejan maslo-močanemu hranilu, nadomestiti popolnoma materno mleko, mi je seveda neznano. Toda na podlagi obširnih poizkusov lahko trdim, da vsebuje med one skriv-

nostne snovi, ki so zmožne ne samo ohraniti življenje, temveč povzročati rast in razvoj, torej iste snovi, ki jih vsebuje materno mleko.

Kmetijske novice.

Sadjarji, varujte svoje sadno drevje pred škodljivci! Sedaj, ko je listje odpadlo z drevja, je najugodnejši čas, da se drevje osnaži, poškrpi in namaže z arborinom. S tem delom najuspešneje zatremo različne nevarne škodljivce, kakor kaparje, uši, sploh zalego raznih metuljev in škodljivih hroščev. Važno je tudi, da se drevje nekoliko odkoplje, kajti mnogo teh škodljivcev živi tudi na koreninah, odnosno na korenskem vratu. Najbolje je, da se tudi ta mesta namažejo. Za pečkarje je vzeti 10%no raztopino arborina, za koščičarje pa zadostuje 5%na. Kdor ponovi to delo še spomladi, par tednov preden drevje odžene, ta bo z uspehom zadovoljen.

Dopisi.

Iz Polenšaka pri Moškanjcih. Na nedeljo, dne 21. septembra t. l., se je vršilo kmetijsko predavanje, ki ga je priredila podružnica Kmetijske družbe na Polenšaku. Takoj po sv. maši, ob osmih jutraj, se je zbralo v prostorih tamošnje šole, vkljub slabemu vremenu, dokajšnje število posestnikov in posestnic. Navzočih je bilo preko 90 članov, ki so z velikim zanimanjem sledili predavanju o živinoreji, ki ga je imel g. Kafol, strok. tajnik Kmetijske družbe. Obravnavala so se predvsem vprašanja: odstavljenje telet, zimsko krmljenje, priprava krme, ensilaža, uporaba močnih krmil itd. Po predavanju se je razvil živahen razgovor o uporabi umetnih gnojil v jeseni. Med člane se je razdelilo letake o uporabi apnenega dušika in nitrofoskala, kalijeve soli itd. Udeležniki so bili s predavanjem vsesplošno zadovoljni in izrazili željo, da bi se večkrat priredila taka predavanja.

Rodovniško društvo v Dolgi vasi v Prekmurju. V četrtek, 11. septembra se je pri nas ustanovilo rodovniško društvo z odseki občina Banuta, Mostje in Dolnja Lendava. Društvo šteje 62 članov. Ogled živine se je vršil po občinah. Prignano je bilo nad 150 krav, od katerih je bilo sprejetih v rodovnik 81 prvovrstnih. Mlečna kontrola se je izvajala že od začetka tega leta, ki sta jo vodila izvežbana kontrolorja. Po pregledu krav je g. kmetijski referent inž. Wenko sklical občni zbor v hotel „Krona“, ki se ga je udeležilo nad 100 živinorejcev. G. referent je imel lepo strokovno predavanje o napredovanju živinoreje, nakar je sledila volitev odbora. Vanj so bili izvoljeni: predsednik Kulčar Štefan, podpredsednik Žerdin Ivan, tajnik-blagajnik Ošlaj Josip, odbornikoma Tot Josip in Rajter Ivan; za mlečna kontrolorja pa Matjašec Štefan in Meselič Štefan. — Društvo je tudi dobilo importiranega bika iz Švice. Bik je zelo lep in prvovrsten ter je v oskrbi pri društvenem predsedniku. Za vse to pa se imamo zahvaliti g. kmet. ref. inž. Wenku, ki je s svojo agilnostjo ustanovil precej takih društev v Prekmurju in s tem pospešil to gospodarsko panogo in procvit našega kmeta.

O.

Živinski razstavi. Dne 29. in 30. septembra t. l. sta se vršili v Slovenski Krajini dve živinski razstavi, in sicer v Puconcih pri Soboti in pa v Nedelici. Razstavi sta pokazali, da vlada veliko zanimanje za to važno panogo našega kmetijstva. Razstavi sta priredila rodovniška odseka za simodolsko pasmo, in sicer z inž. Wenkom na čelu. V ocenjevalni komisiji so bili gg.: banski zastopnik inž. Muri, ravnatelj inž. Sadar, upravitelj inž. Mikuž, veterinarji Samec, Solc in Škof. Navzoča sta bila tudi okrajna načelnika gg. Lipovšek in dr. Farčnik. — Obe razstavi sta prav dobro uspeli. V Puconcih je bilo razstavljenih 80, v Nedelici pa 100 glav goveje živine. Izredno po-

zornost so vzbujale mlade telice iz Nedelice. — Podeljenih je bilo več nagrad, in sicer se je v Puconcih razdelilo 8000 Din; banska uprava je prispevala 5000 Din, ostalo pa okrajni kmetijski odbor. V Nedelici je pa bilo razdeljenih 9500 Din; in sicer od banske uprave 7000 Din, 2500 Din od kmetijskega odbora. Prve nagrade sta odnesli krave Horvat Verone in Kuhar Štefana. Na razstavo je prišlo izredno mnogo ljudi, tudi iz najdaljnje okolice. Po razstavi sta bila prirejena za predstavnik slavnostna banketa, na katerih se je govorilo o gospodarskih vprašanjih, zlasti o povzdigi živinoreje.

Živinorejska zadruga v Planini pri Rakeku. Ustanovila se je prepotrebna živinorejska zadruga za ves okoliš. Namen zadruge je, povzdigniti živinorejo z izboljšanjem domačih in udomačenih pasem vseh vrst živine na izboljšanje prodajnih razmer. Načelnikom je izvoljen Andrej Zihel, župan v Planini, podnačelnikom Jernej Benčan, tajnikom in blagajnikom pa Franc Širca. Odborniki so: Franc Krmayner iz Laz, Andrej Milavec iz Jakovic in Franc Žigon iz Grčarčeva.

Iz Polšnika pri Litiji. V nedeljo, dne 14. septembra t. l. je priredila kmetijska podružnica predavanje po prvi sv. maši v prostorih ljudske šole. Navzočih je bilo nad 80 članov - kmetovalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili predavanju g. tajnika Kafola o sadjarstvu in o uporabi umetnih gnojil za jesensko setev. Po predavanju se je razvil živahen razgovor, ki se je tikal vprašanj o uporabi raznih gnojil, kakor mešanega gnojila „Nitrofoskal-Ruše“, apnenega dušika, kalijeve soli itd. Izrekla se je želja, da naj Kmetijska družba deluje na to, da se izda čimprej skupno strokovno glasilo, ki naj obsega vse panoge našega kmetijstva ter da se različna strokovna društva združijo v eno. Na čelu vsega gibanja za povzdigo prosvete in tudi gospodarstva delujeta g. župnik Kovič in g. šolski upravitelj Aničič.

Vestnik odseka za rejoperutnine.

Perutninarski odsek kmetijske podružnice v Teharjih nudi v nakup 43 petelinov in 54 jareč čiste štajerske rjave pasme v starosti od 5 do 7 mesecev. Naročilo je poslato na gorenji naslov.

Družbene vesti.

† **Jože Zorc.** Dne 6. oktobra t. l. je preminul v Kandiji pri Novem mestu obče znani Jože Zorc, ki je bil že od pomladi semkaj bolan, ali s svojo krepko in zdravo naravo je kljuboval bolezni, dokler ni podlegel. Novica je pretresla globoko vse njegove številne znanke ne samo v občini Smihel-Stopiče, temveč po vsej Dolenjski. Bil je župan 25 let, predsednik okrajnega šolskega sveta 18 let, načelnik cestnega odbora skoraj 30 let, pri Kmetijski družbi je bil včlanjen kot redni član celih 41 let ter je bil v dobi l. 1917. do l. 1920. tudi podpredsednik te družbe; dolgo let je bil deželni poslanec in predsednik gostilničarske zadruge. Teh svojih mandatov ni pa imel samo po imenu, temveč je delal skoraj vse sam. Živel je z dušo in s telesom s svojimi občani, za katero obče korist se je vedno znal zavzeti. Naravnost neprekosljiv pa je bil pri izvrševanju živinozdravniške prakse, ker je absolviral namreč na podkovski šoli Kmetijske družbe tozadevni tečaj z najboljšim uspehom. Zdravil je živino ljudem brezplačno in v tem oziru je pustil veliko vrzel za seboj, ki se ne bo dala nadomestiti. Brezštevilno dolenjskih kmetijskih src mu bo ohranilo trajen in hvaležen spomin!

Za uredništvo odgovoren: inž. Rado Lah. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnik na nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren Janez Vehar.

Za sadno drevje

Kmetijske družbe v Ljubljani smo prejeli glasom razglasa v 17. in 18. številu „Kmetovalca“ že do 8. oktobra toliko naročil in predplačil, da je vsa zaloga

visokodebelnih jablan popolnoma razprodana.

Hrušk, češpelj in prtiličnega drevja je še dovolj na zalogi.

Zaloga
stekla, porcelana, svetiljk, ogledal,
okvirjev, slik, kipov, vsakovrstnih šip
itd.

FR. STRUPI, CELJE

prevzema vsa stavbna in druga steklar-
ska dela.

Najnižje cene in solidna postrežba.

Radio!

Najugodnejši nakup radio potrebščin od pre-
prostega detektorja do najpopolnejši sprejemni
aparati. Nenačelne aparate izboljšamo ali popra-
vimo strokovno in cenovno. — Nič Vas ne stane, če
zahtevate ponudbe in predvajanja.

Naslov: T. T. Drenig, Ljubljana I. Drenikov
vrb. I. 246

Najuspešnejše sredstvo za rejo do-
mače živine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast, odebelitev in
omastitev domače, posebno klovne
živine. — Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti „MASTINA“ so brezšte-
vilna zahvalna pisma.

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 D.

Lekarna TRNKOČY

Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

Kmetovalci! Gnojite z

apnenim dušikom

s tem najbolj cenim, učinkovitim in rentabilnim dušičnim gnojilom
domačega proizvoda.

Z apnenim dušikom ne dajemo zemlji samo dušika, marveč tudi apna. — Tudi
žlahtna vinska trta, sadno drevje in vse poljske rastline so za apneni dušik prav posebno
hvaležne.

Navodila o načinu uporabe, o potrebnih količinah, o rentabilnosti, dobaviteljih, uspehih in cenah apnenega dušika daje
proizvajalec:

Tvornica za dušik d. d., Ruše, pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se dobiva tudi „Nitrofoskal Ruše“, sestavljena na poseben patentiran način
iz gnojil: apneni dušik + kalijeva sol + superfosfat.

LJUDSKA POSOJILNICA

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOM. ZAVEZO

V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kredite
pod najugodnejšimi pogoji. — Svoje pro-
store ima tik za frančiškansko cerkvijo v
lastni palači. — Miklošičeva cesta števil. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 180 MILIJONOV DIN.

ŽIVINOREJCI!

Ako želite, da obdržite Vašo živino v popolnem redu in zdravju, da
Vam mlada živina hitro in bolje raste, da se živina namenjena za za-
kol hitro redi, je potrebno, da dodaste hrani, ki je namenjena Vaši živini

PEKK-D vitaminov,

ker to že delajo živinorejci v naprednih državah. Z malimi izdatki ko-
ristite sami sebi, če v pripravljeno hrano za živino dodaste malo koli-
čino „PEKK-a“. — Zahtevajte ponudbe in cene od:

„BILJANA“ A. D., BEOGRAD. - Poštanski fah 423.

„PEKK“ ima v zalogi tudi Kmetijska družba v Ljubljani.

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno. — Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hran. vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100 milijonov še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14,500.000.—

MARIBOR
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši)

KMETOVALCI UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40 % KALIJEVO SOL

ker samo na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo največji pridelki prvovrstne kvalitete. in je rentabilnost umetnih gnojil sigurna — Gnojite sedaj v jeseni **na orali**!

Za žita	50—80 kg	} 40% kalijeve soli
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno:

Agrikulturno kemički ured za kalijevo gnojenje.
Zagreb, trg burze 3/II. Beograd, Poenkareva 27.

**All se želite
iznebiti protina**

REVMATIZMA

**bolečin v kosteh in
išiasa brez nevarnosti?**

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v palačah, tako tudi v kočah. Prerazlične so oblike v katerih bolezen nastopa, največ boleznij je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni medtem pa niso nič drugega kot

reumatizem

Enkrat bolijo kosti, in členki, drugič členki otečejo, po-habljeni roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, celo oslabljenje vida, vse to so posledice reume in bolečin v kosteh.

Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen po-javlja, ravno tako številna so mogoča in nemogoča zdra-vila, medicina, miksture, mazila in t. d., ki se trpečemu človeštvu ponujajo. Večina teh sredstev ne more popol-noma ozdraviti, kvečjem bolečine samo ublažiti. To, kar Vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pljača, katera je že

mnogim bolnikom pomagala!

Naša kura je izborna in deluje hitro pri **zastarelih kroničnih slu-čajih**. Da pridobimo čim več pristašev smo sklenili vsakomur, ki nam piše

poslati popolnoma brezplačno

našo interesantno in poučno razpravo. — Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse Nr. 5., Abt. 49.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20., vsaka nadaljnja beseda po 1 Din.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Vsaakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število.

Drva

bukova, suha, kupuje stalno proti takojšnjemu plačilu trdka „Korivo“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33 (javna skladišča). 234

Stole

navadne in boljše za dvorane, gostilniške ali zaklopne, nadalje mize, vrtno naslanjače s platnom Vam nudi najceneje Stolarska in strugarna Sodražica, Dolenjsko. (Ceniki na razpolago). 146

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite na: Tovarno „Person“, Ljubljana, Poštni predal 307. Znamko za odgovor. 224

Malo knjižnico

prodam (Kmetijstvo, gozdarstvo, potopise, romani itd., slovensko in nemško), pod polovico tržne cene, Jos. Zdove, Loče pri Poljčanah. 237

Prostovoljna dražba

vinogradnega posestva z vsemi pritliklinami in premočninami se vrši v nedeljo 19. oktobra t. l. v Spodnjem Prebukovju pri Slovenski Bistrici. Vladimir Vošnjak. 241

Sadno vino.

Kdor želi kupiti izvrstnega do 70 hektolitrov, ima na prodaj Ignacij Majerič, Hum na Sati pri Rogatcu. 242

Pavi!

4 letošnje mlade pave samce, ima na prodaj Josip Kladnik, Vransko. 240

Mlatilnico

s tresilom in reto, v dobrem stanju, cena po dogovoru, ima na prodaj: Lovro Novak, Pivka, pošta Naklo. 233

Psico - doberman

prodam s rodovnikom, 3½ let stara, zvesta in zanesljiva čuvarica. Teodor T. Drenig, Ljubljana I., Drenikov vrh I. 245

KOVAČI!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi Družba „ILIRIJA“ Ljubljana, Dunajska cesta 46
Telefon št. 28—20

Čuvajte svoje prašiče pred boleznijo!

Podajte jim 2 krat na teden po 1 malo žlico Sadni-karjevega zdravilnega praška za prašiče, ki se je vedno izkazal kot zanesljivo zdravilo, ker čisti prebavila in odvaja kužne bacile! V boleznih učinkuje v najkrajšem času: žival postane živahna in začne jesti. Imajte ta prašek vedno doma! 1 zavoj stane 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Če se pošlje denar v pismu naprej, poštnine prosto, sicer povzjte. Točno navodilo priloženo! Naroča in dobi se edino v lekarni na Vrhniki. 46

Sadno drevje!

Drevesničarska zadruga v Dorfarjih, pošta Skofja Loka, ima za lesensko saditev večjo množino jablan, hrusk, češpelj, češenj in orehov za oddati. Cene veljajo kakor so se določile na drevesničarskem odseku 6. VII. 1930 Sadjarske in kmetijske podružnice ter naročniki večjih množin dobe znižan popust. 220

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na selmu ali v hlevu živino, imajte vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera Vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina teža. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Doblj se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku J. M. Vitič, Ljubljana, Ahacjeva cesta št. 10, II. nadst. 209

Mline za grozdje,

najboljše vrste, prodaja po najnižji ceni A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta. 223

Lepo istrsko brinje

se dobi pri trdki A. Sarabon v Ljubljani. 238

Brinje za žganjekuho

nudi najcenejše trdka I. Knez, Ljubljana, Gospodarska c. 3. 225

Bika

krasnega, 16 mesecev starega, čiste pinčgavske pasme, tehta 500 kg, prodaja Anton Cegnar, Zabinica, pošta: Skofja Loka. 244

Kupim švicarsko kozo,

dobro mlekarico. J. Picsek, Novo meso. 236

Gorenjsko sukno

V izdelovanje sukna sprejemam ovčjo volno, kupim tudi volno! Josip Triplat, tovarna sukna, Moste, p. Žirovnica (Gorenjsko). 243

Kavo vseh vrst in vsakovrstno špeci-rijsko blago. Semena vedno sveža in dobro kaljiva. Koruzo in drugo žito. Pšenično moko prvovrstne kvalitete, vse po najnižjih dnevnih cenah pri:

Anton Fazarinc, Celje.

Urejena prebava in zdrava kri

se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravnega „Franc-Joset“-grenčice. Strokovni zdravniki za močenja v prehrani hvalijo „Franc-Joset“-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in čreva, preprečuje otekllost jeter, zvišuje izločevanje žolca in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri. „Franc-Joset“-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1as. 34

„Ekonom“

samec, 39 let star, absolvent vinarske šole, z večletno prakso na veleposestvih in dobrih spricavališče stalno nameščen. Cenjene ponudbe na upravo „Kmetovalca“ pod št. 239 (Ekonom.) 239

20 plemenskih mrjaščkov

nemške požlahtnene pasme, od 12—15 tednov stare in dve srni-samci in enega samca, dve leta stara ter dva letošnja mladiča, ima po ugodni ceni na prodaj: Uprava graščine Selo, pošta St. Vid pri Stični. 235

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V „Veliki Pratici“ najdete vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji: — solnične in lunine mrke: — lunine spremembe: — koledar za pravoslavne in protestante: — poštne določbe za Jugoslavijo: lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune: — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu: — vse seje na Kraškem, Koroškem, Stajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji: — pregled o koncu brejosti živine: — tabele hektarov v oralih: — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu: — tabele za računanje obresti: — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami: — oznaniha predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

Kmetovalci! Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

**v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste
in Vodnikove ulice.**

**Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov
z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo
rentnega davka.**

Stanje vlog nad Din 90.000.000.—.